

vaccination

Tilgængelighed 75 år —

Det skal du vide, før du starter:

Navn på den, der er vaccineret
Sted og (evt. cirka-) tidspunkt for vaccinationen

Kender du tid og sted for vaccinationen?

NEJ

JA

Ca. 1820-50:
Prøv at tjekke personens
konfirmation
og/eller **vielse**

I denne periode vil der normalt stå,
hvornår og af hvem
vedkommende er vaccineret.

Du kan evt. finde datoen
i visse kirkebøgers
til- og afgangslister

Du skal finde ud af,
hvilket **lægekreds**
vaccinationsstedet hører under.

Slå sognenavnet op i
de brune kasser - de står i vejledningen.
Her finder du navnet på lægekredsen.

Derefter slår du op i
registraturerne over embedslægearkiver.
De står under "E" i vejledningen.

I registraturen finder du de protokoller,
som er bevaret og afleveret
fra de enkelte lægedistrikter.

Protokollerne skal bestilles på
en **hvid bestillingsseddel.**

STATENS ARKIVER

LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND
LOLLAND-FALSTER & BORNHOLM

Vaccination

Vaccination kommer af ordet "vacca", som betyder ko. Omkring år 1800 opdagede den engelske læge Edward Jenner, at nogle malkepiger på hans egen ikke fik kopper. De piger, der havde haft kokopper, var beskyttede imod sygdommen. Pigerne blev heller ikke arrede af kokopperne, og Jenner blev den første, som lavede systematiske vaccinationer. Den første, som vaccinerede i Danmark, var lægen Winsløv i København. Det var i 1801, og han fik sin vaccine direkte fra Jenner.

Der havde været enkelte tilløb til vaccination før - men slet ikke systematisk. Fx inoculerede Struensee den senere Frederik den Sjette, og der blev lavet en lille medalje til minde om begivenheden.

Tvungen vaccination fra 1810

I begyndelsen af 1800-årene var Danmark ramt af svære koppeepidemier. Det var baggrunden for, at vaccination blev gjort lovpligtig med en forordning d. 3.4.1810. Medmindre man havde "haft naturlige kopper", skulle man vaccineres. Indtil ca. midten af 1800-årene er vaccinations- datoen som regel indført i kirkebøgerne ved en persons konfirmation og vielse. Vaccinationsdatoen kan derfor være med til

at bevise eller sandsynliggøre, at to personer er identiske!

Vaccination blev ikke altid udført af lægen - også fx præster, degne og skolelærere lærte at vaccinere - derfor kan man bl.a. også finde vaccinationslister i visse kirkebøger.

Fødested med i protokollerne

Vaccinationsprotokollerne indeholder som regel det vaccinerede barns navn, faderens navn, barnets fødested og fødselsdag.

Protokollerne fortæller også lidt om de vaccineredes sundhedstilstand. Der kan fx stå at barnet er "robust", "spinkel", "skrofuløs" eller måske "snottet"! Men som regel står der blot at sundhedstilstanden er "god".

Sådan kan bestillingssedlen se ud:

 STATENS ARKIVER LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND LOLLAND-FALSTER & BORNHOLM		Brugt af hvem (navn) JENSEN, JENSINE		Udført af kirkefoged															
bestiller følgende arkivalier		Dato 29.02	Plads nr. 43																
Arkivalier (f.eks. protokoller, visitation, journal eller register)																			
Roskilde lægedistrikt																			
Titel arkivalier (f.eks. folke- eller dødsregister)																			
Vaccinationsprotokol f. Horns herred																			
År (fra-til) 1812-1814		Evt. journalnummer (supers nummer)		Evt. bestillingsnummer (f.eks. register)															
<table border="1"> <tr> <td>Kan ikke udleveres:</td> <td colspan="2">Bemærk ved arkivering</td> <td>Ukøbt</td> <td>Skadet</td> <td>Er lånt</td> <td>Er udbr.</td> </tr> <tr> <td>Eksp. af:</td> <td>Indl.</td> <td>Ek.</td> <td>FN</td> <td>Lag.</td> <td>Bk.</td> <td>Føl. etc.</td> <td>Klart</td> </tr> </table>					Kan ikke udleveres:	Bemærk ved arkivering		Ukøbt	Skadet	Er lånt	Er udbr.	Eksp. af:	Indl.	Ek.	FN	Lag.	Bk.	Føl. etc.	Klart
Kan ikke udleveres:	Bemærk ved arkivering		Ukøbt	Skadet	Er lånt	Er udbr.													
Eksp. af:	Indl.	Ek.	FN	Lag.	Bk.	Føl. etc.	Klart												
<small>Flere arkivalier (brev, påske etc.) må kun bestilles på samme seddel, når de er fortløbende</small>																			